

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.X.110/2017/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Varga Zoltán, előadó bíró
Dr. Katona Sándor, bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró
Dr. Székely Ákos, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. március 28.

Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): III. rendű

Első fok: Debreceni Törvényszék, 24.B.672/2013/90., ítélet, tárgyalás,
2015. március 18.

Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.II.307/2015/13., ítélet, nyilvános ülés,
2016. február 1.

Harmadfok: Kúria, Bhar.I.625/2016/8., ítélet, nyilvános ülés, 2016. szeptember 27.

Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a III. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

Az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben III. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Törvényszék 24.B.672/2013/90. számú, a Debreceni Ítéltábla Bf.II.307/2015/13. számú és a Kúria Bhar.I.625/2016/8. számú ítéletét III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Debreceni Törvényszék a 2015. március 18. napján kihirdetett 24.B.672/2013/90. számú ítéletével III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli adócsalás büntetében, melyet folytatólagosan követett el [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (3) bekezdés], közokirat-hamisítás

büntetésében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] és 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében, melyet folytatólagosan követett el (1978. évi IV. törvény 276. §); ezért őt halmazati büntetésül, mint különös visszaesőt egy év hat hónap börtönbüntetésre és a közügyektől két év eltiltásra ítélte, elrendelte a Debreceni Városi Bíróság 45.B.2258/2005/23. számú ítéletével kiszabott két év börtönbüntetés és a Miskolci Városi Bíróság 23.B.1118/2005/61. számú ítéletével kiszabott egy év börtönbüntetés végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az ítélet ellen az ügyész III. rendű terhelt terhére a büntetés súlyosításáért és a tényállás téves megállapítása miatt, III. rendű terhelt és védője elsősorban a terhelt felmentése, másodsorban a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.
- [3] A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2016. február 1. napján kihirdetett Bf.II.307/2015/13. számú ítéletével III. rendű terheltre vonatkozóan az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy a közokirat-hamisítás büntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] miatt indult eljárást megszüntette, megállapította, hogy a terhelt cselekményei további 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdés] és 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (1978. évi IV. törvény 276. §) is minősülnek, a különös visszaesői minőséget mellőzte és a büntetést visszaesőként tekintette kiszabottnak.
- [4] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] A másodfokú ítélet ellen III. rendű terhelt és védője részben a terhelt felmentése, részben a büntetés enyhítése végett fellebbezést jelentettek be.
- [6] A Kúria a 2016. szeptember 27-én jogerős Bhar.I.625/2016/8. számú ítéletével a Debreceni Ítéltábla Bf.II.307/2015/13. számú ítéletét III. rendű terheltre vonatkozó részében megváltoztatta és a terhelt terhére megállapított, adócsalásként értékelt cselekményeket 4 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdésbe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntettének - amelyből 2 rendbeli bűnsegédként és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett -, továbbá az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének minősítette, a közbizalom elleni bűncselekményeket 5 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 276. §-a szerinti magánokirat-hamisítás vétségének minősítette, melyből 3 rendbeli bűnsegédként és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett; mellőzte a terhelttel szemben a Miskolci Városi Bíróság ítéletével kiszabott 1 évi börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését.
- [7] Egyebekben a másodfokú ítéletet III. rendű terheltre vonatkozó részében helybenhagyta.

II.

- [8] A jogerős ítélet ellen a III. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján, ezen belül a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) és III/a) pontjára hivatkozással a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.
- [9] A felülvizsgálati indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, ugyanis mellőzték azon bizonyítékok értékelését, amelyek nem támasztották alá a vádiratban írtakat, amelynek következtében elmaradt a terhelő és mentő körülmények egybevetése, így megsértették a Be. 4. § (2) bekezdését azáltal, hogy kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket értékeltek a III. rendű terhelt terhére.
- [10] Erre vezethető vissza, hogy valójában nem nyert bizonyítást, hogy számlakibocsátó és -befogadó cégek között nem volt valós gazdasági kapcsolat.
- [11] A bíróság ténymegállapításával szemben állnak a meghallgatott fuvarosok vallomásai, a becsatolt szállítólevelek, a CMR okmányok, továbbá az 1. számú tanú vallomása amelyben elmondta, hogy „nem észleltem semmi gyanúsat a számlák mögötti gazdasági tevékenységgel kapcsolatban”.
- [12] Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a gazdasági tevékenység valós vagy valótlan voltának

megállapítását kizárólagosan szakértői feladatnak tartotta ahelyett, hogy a szakvéleményt összevetette volna a valós tényekkel.

- [13] A védő a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pontjával kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy az alapügyben eljáró bíróságok túlterjeszkedtek a vádon, ugyanis a vádiratban semmiféle adat nem áll rendelkezésre a tekintetben, hogy a III. rendű terhelt az adócsalást tettesként követte volna el, sőt a vádirat kifejezetten azt tartalmazza, hogy a III. rendű terhelt segítséget nyújtott az I. rendű terheltnek.
- [14] A felülvizsgálat szerint a vádon való túlterjeszkedés egyértelműen a törvényes vád elvi sérelmét jelentette.
- [15] A Legfőbb Ügyészség a BF.131/2017/1. számú átiratában a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

III.

- [16] A védő felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben pedig nem alapos.
- [17] A felülvizsgálat ugyanis olyan rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében tételesen felsorolt okokra hivatkozással vehető igénybe.
- [18] A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ehhez képest a törvényi kereteken kívül eső anyagi vagy eljárásjogi szabálysértések még valóságuk esetén sem vehetők figyelembe.
- [19] A Be. 423. § (1) bekezdés értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, az sem közvetlenül, sem közvetve, a bizonyítékok mérlegelésén keresztül nem támadható. Ekképpen nem vitatható a tényállás megalapozottsága, a cselekmény bizonyítottsága, továbbá a bűnösség megállapítása, és a cselekmény minősítése is csak a jogerős ítéleti tényekkel összhangban álló tényállítások alapján vitatható.
- [20] Ennek okán a védő indítványának azon része, melyben a bizonyítékok mérlegelését támadja, illetve az egyes bizonyítékok közti ellentétek feloldásának hiányát sérelmezi, törvényben kizárt, ugyanis a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs törvényes lehetőség, és a felülvizsgálat során bizonyításnak sincs helye.
- [21] Kétségtelen, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I/b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor, márpedig a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja, ha az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy az felülbírálatra alkalmatlan.
- [22] A felülvizsgálati indítvány indokolásából kitűnően a védő nem az indokolás hiányát, hanem elsődlegesen annak eredményét sérelmezi.
- [23] Az indokolási köteletség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból kitűnik az eljáró bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződik jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10. I.).
- [24] Ezzel összefüggésben sérelmezte a bizonyítás menetét és terjedelmét, a szakértői bizonyítás eredményének túlzott jelentőségét, és egyéb tényekkel történő összevetésének elmaradását.
- [25] Ez azonban már az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását érinti és megalapozottságának megkérdőjelezését jelenti, amely azonban a felülvizsgálatban nem megengedett, ugyanis a tényállás akkor is irányadó ha az esetlegesen megalapozatlan.
- [26] A védőnek a törvényes vád hiányával kapcsolatos jogi okfejtése viszont nem alapos.

- [27] A Be. 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.
- [28] E törvényi feltételeket a védő a felülvizsgálati indítványában nem kérdőjelezte meg, mindössze arra hivatkozott, hogy a bíróság a vádon túlterjeszkedett, amikor a III. rendű terhelt cselekményét bűnsegéd helyett tettesként elkövetettnek is minősítette.
- [29] Ennek során a Kúria abból az elvi tételből indult ki, hogy a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a meghatározott személy ellen emelt vádban ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a vád szerinti minősítésben megjelölt bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét stb., és ha a vád tárgyává tett cselekményt egyértelműen körülíró, leglényegesebb tények rögzítése megtörtént, kisebb tényállási hiányosságok miatt a törvényes vád hiánya nem állapítható meg. Ezeket a vádló a bírósági eljárásban bármikor, akár a vádbeszédében is pótolhatja.
- [30] A vádirat az elkövetéskori Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) illetve a (3) bekezdésében írt adócsalás büntettének valamennyi tényállási elemét hiánytalanul tartalmazta, és az alapügyben eljáró bíróságok ítéletének tényállása és a cselekmények minősítése is a vád kereteiben maradt, következésképpen a vádon való túlterjeszkedés szóba sem kerülhet.
- [31] A bíróságot a vád ténybelisége köti, az ügyész jogi indítványa viszont nem, amely egyben azt is jelenti, hogy mivel a vád tárgyát az adócsalás képezte, a terhelt elkövetői minősége, nevezetesen az, hogy tettesi vagy részesi, a bíróság által megállapított tényálláshoz igazodó olyan jogkérdés, amelyben a bíróságot a vád jogi állásfoglalása nem köti.
- [32] Megjegyzi a Kúria, hogy a III. rendű terhelt védője ezt a jogkérdést mind a másodfokú, mind a harmadfokú eljárás során felvetette, amelyre a választ mindkét bíróság részletes jogi indokolással megadta (másodfokú ítélet 6-7. oldala és a harmadfokú ítélet 3-5. oldala), következésképpen az ezzel kapcsolatos jogi indokolás sem támadható.
- [33] A benyújtott és a módosított vád alaki legitimációja kétségtelen, tartalmilag pedig egyaránt eleget tesz az alanyi, tárgyi és büntetőjogi meghatározottság, valamint személyre konkretizáltság törvényi követelményének, és az alapügyben eljáró bíróságok részéről vádon történő túlterjeszkedés sem állapítható meg.
- [34] A vádelv a vád és az ítélet tényállása közötti teljes történeti azonosságot nem követeli meg. A bíróságnak a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekednie; a bizonyítás eredményéhez képest az ítéleti tényállás több vonatkozásában (így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye stb. tekintetében) eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy az a vádelvet sértené. Ezért a vád keretein belül a tényállásnak az elkövetés módja tekintetében történő pontosítása nem sérti a vádhoz kötöttséget (BH 2005.242.).
- [35] A Kúria mindezekre figyelemmel - miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [36] A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. § (4) bekezdésén, illetve a 416. § (4) bekezdés b) pontján, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdésén és a 421. § (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. március 28.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró, Dr.

Márki Zoltán s.k. bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző